

вражень теж стомлює, і Вам буде потрібний монотонний спокійний ландшафт для відпочинку, а потім знову перехід до контрастів... Повірте мені, Ваша Величносте, аналогія з режисурою фільму не така вже й надумана.

К. Але чи всі мандрівники дотримувалися Ваших правил? Багато з них усього лише гналися за незвіданим, не знаючи, що чекає їх попереду, і не могли заздалегідь написати сценарій подорожі.

Г. Ви праві, Ваша Величносте, так воно й виходило, поки Земля не була освоєна. Географічними відкриттями вважалися здобуті знання про раніше невідомі місця. Саме заради цього і споряджалося більшість експедицій. Але що менше білих плям залишалося на Землі, то більше змінювалося саме поняття географічного відкриття.

Тепер, коли практично вся Земля освоєна, справжнім географічним відкриттям стає сам маршрут подорожі. Таких маршрутів-сценаріїв може бути незлічenna безліч, тому що кількість можливих поєднань ландшафтів на Землі нескінченна. У цьому сенсі географічні відкриття ніколи не закінчаться, поки існуватиме сама Земля. Сценарії подорожей будуть конкурувати, як фільми на конкурсах, а країи стануть справжніми відкриттями. І якщо в минулому географічне відкриття було лише фактом, то тепер воно стає здобутком науки і мистецтва.

Отже, Ваша Величносте, займімося географічними відкриттями, без яких не виникло б мистецтва подорожі, можливого тільки в освоєному просторі.

розділ 3

**ГРУНТ —
ДЗЕРКАЛО
ЛАНДШАФТУ**

ПРО ГРУНТ ПОПУЛЯРНО*

Усі ми добре знаємо, що таке ґрунт (земля), але не дуже легко дати цьому слову точне визначення. Хоча взагалі зрозуміло, що йдеться про певний шар, розташований між мінералами літосфери й повітрям атмосфери. Ґрунт — це не просто все те, що лежить у нас під ногами: скажімо, пісок на пляжі чи асфальтована дорога не вважаються ґрунтом.

Наукою доведено, що ґрунт утворюється в результаті досить складної взаємодії живої і неживої природи. Основою речовин, з яких він складається, є гірські породи, що опинилися біля земної поверхні. Під впливом повітря і води камені руйнуються на все дрібніші частки, частини мінеральних речовин розчиняється водою. У вільні проміжки проникають корені рослин, бактерій, черв'яки, членистоногі. Згодом залишки померлих організмів складають усе більшу частину ґрунту. Виходить, що ґрунт пов'язаний і з геологічними породами, і з кліматом. Саме від клімату залежить, наприклад, характер вивітрювання — за рахунок води, що замерзає в тріщинках землі на полярних широтах, чи за рахунок вітру і перепаду температур у пустелях. Клімат впливає і на рослинність. Самі рослини також впливають на характер ґрунтів, утворюючи велику частку її органічної речовини.